

Bewonersplatform

Kerkrade-West

WANDELLEN IN KERKRADE

1

Beekdalenroute Kerkrade-West

WANDELING DOOR DRIE BEEKDALEN

Spekholzerheide v.v.

Crombacherbeek

Anselderbeek

Bleijerheiderbeek

7 km

WETENSWAARDIGHEDEN

Startpunt: Transferium Spekholzerheide / Plein

Hier kunt u de auto parkeren

Duur: 1,5 - 2 uur

Heuvelachtig

Niet geschikt voor mensen die moeilijk ter been zijn

Niet geschikt voor kinderwagens

Stevig schoeisel aanbevolen

De route kan ook gestart worden bij het Continium
Museumplein

COLOFON

Foto's: Bert Meijs

Route: Bewonersplatform Kerkrade-West

Werkgroep Ontwikkeling Toerisme & Recreatie

Wil Slangen, Wim Samsom, Marianne Plag, Tiny Robroek,

Jack Schreurs, Bert Meijs IVN, Derk Wagendorp, Mathieu

Deckers en René Schurer

Oorspronkelijke layout: Magda Ayhan

Ondersteuning : Gemeente Kerkrade

De wandeling is in alle seizoenen te lopen. er zitten enkele klimmetjes in en de paden zijn niet geschikt voor rolstoel en kinderwagen.

Startplaats:
Plein Spekholzerheide.
Op het Plein te Spekholzerheide kunt u makkelijk de auto kwijt. We starten derhalve hier de wandeling.

- We steken de spoorwegovergang over en lopen rechtdoor over de Grachterstraat tot aan het eind.

In vroegere tijden bevond zich links van u, de kolenmijn „Willem Sophia“ nog zichtbaar is het restant van de mijnsteenbergt, tevens het hoogste punt in Kerkrade op 193,5 meter N.A.P.

- Hier gaan we linksaf naar de brug over de Buitenring (N300) en steken deze over.

Van boven op de brug hebben we zicht op Duitsland met recht vooruit de kasteelhoeve Oberfrohnrath. De weg erheen is „de Kats“ welke aan Duitse zijde duidelijk zichtbaar is, maar aan de nederlandse kant helaas is verwijderd.

De Hammijnstraat en de mijn Willem Sophia

De oorsprong van deze mijn bevindt zich nabij de Hammijnstraat. Hier werd in 1876 een schacht gediept. De steenkoolrots trof men al op 13 meter ondergronds aan. Steeds weer terugkerende wateroverlast zorgde voor grote problemen en in 1898 werden de concessies verkocht aan de S.A. Charbonnages Néerlandais Willem et Sophia. In 1949 werd de schacht "Sophia" gediept. Het maaiveld lag hoog op 176,5 meter A.P. en het Carboon op 118 meter diepte. Vanaf nu produceert de mijn behoorlijk steenkool, hoofdzakelijk voor huishoudelijk gebruik. Uiteindelijk telt de mijn 10 verdiepingen. De eerste op 100 meter en de laatste op 590 meter diepte. De totale productie is geschat op een kleine 23 miljoen ton. De sluiting volgt in april 1970. De steenberg (rechts van de Steenbergstraat) heeft jarenlang intern gebrand. Het gebakken materiaal, rood van kleur is afgegraven, gemalen, gezeefd en gebruikt als zgn. Wiso-split voor de wegenbouw en fiets- en wandelpaden en bij velen in Kerkrade bekend als de rode gravel. (Bron: N. Moonen en Clara Zijlstra)

- We lopen onder de brug door langs de Buitenring tot aan de manege.

Rechts van u is de Crombacherbeek nu de grens met Duitsland en u ziet in de bomen regelmatig de beschermde plant maretak die in deze streek woekert, maar in Nederland zeldzaam is.

- Voor de manege links richting tunneltje. Voor deze rechts en de dalende weg volgen.

- *Mensen die een alternatieve / kortere route willen volgen gaan onder het tunneltje door naar het fietspad, dan links en meteen weer rechts de voormalige Hamweg in, nu fietspad. Meteen rechts het pad omhoog, zijpaden negerend volgen we dit pad tot een bocht waar rechtdoor trappen omlaag gaan.*

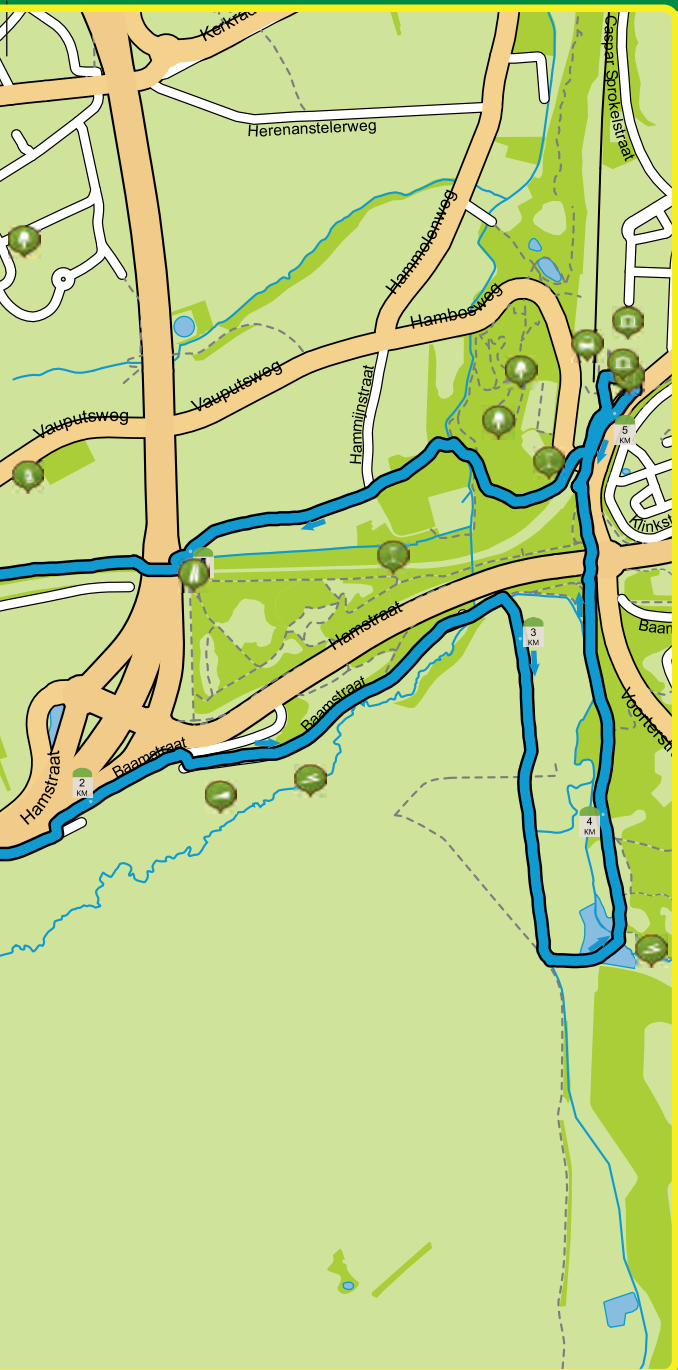
We volgen de bocht naar links tot aan de verkeersweg. En richting station Kerkrade-Centrum lopend zijn we weer terug op de route.

De route gaat verder op pagina 9.

Willem Sophia

- Beneden in het dal steken we de brug over en lopen rechtdoor langs de Duitse manege naar een kruispunt met links de Hubertuskapel.
- Hier gaan we linksaf en even later links een pad op langs de Bleyerheiderbeek.
- Deze weg langs de beek volgen we tot de weg vrij dicht de beek nadert, dan gaan we bij een splitsing het geasfalteerde pad bergop.
- Boven de trappen omhoog tot aan de rotonde.

In oude kadasterboeken wordt dit gebied „In den Baem“ genoemd, een verwijzing naar bodem of laaggelegen terrein (boem, boam of baem; hetwelk in het Kerkraads dialect ook de betekenis heeft van „zitivlak“)

- De rotonde links oversteken en de weg richting station vervolgen.
- *Vanaf dit punt vervolgd ook de alternatieve route de wandeling.*

Miljoenenlijntje en Z.L.S.M.

In 1921 werd besloten tot de aanleg van een spoorlijn van Schaesberg over Kerkrade naar Simpelveld, met aansluiting op de hoofdspoorlijn Aken-Maastricht. In 1925 werd begonnen. Er heerste enorme werkloosheid in een zware economische crisis. Ruim 600 arbeiders uit heel Nederland vonden emplooi. Er werd 3.500.000 m³ grond verzet in 9 jaar tijd. De kosten bedroegen ca. 1 miljoen gulden per kilometer (Miljoenenlijntje), een waanzinnig groot bedrag in die tijd. In 1928 werd begonnen met de aanleg van "de Brill", overbrugging van de ca. 20 meter dieper gelegen Wijngracht. De kleine tunnel werd speciaal voor de toenmalige tramlijn aangelegd en is nu fietstunnel. In 1934 wordt de spoorlijn voor kolentransport geopend. Het dubbelspoor werd tijdens de Duitse bezetting enkelspoor (staal tekort). Personen-vervoer moest nog wachten tot 12 mei 1949. In mei 1988 komt een einde aan de reguliere dienst op de lijn door de N.S. De Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij (Z.L.S.M.) gebruikt nu het traject Kerkrade - Simpelveld - Schin op Geul - Valkenburg voor toeristisch stoomtreinvervoer.

Naast het Station Kerkrade-Centrum is het museum „Continium“ gevestigd. Hier is de mogelijkheid tot koffiepauze.

- We lopen terug naar de spoorwegovergang, steken deze over en gaan links de weg in richting Hambos.
- Bij een bocht naar rechts, gaan wij linksaf een paadje bergaf via de trappen richting beek.

- We steken het ijzeren bruggetje over.
- Rechtdoor lopend komen we bij de Hammijnstraat.

Linksaf was ooit de mijn Ham gelegen.

We lopen rechtdoor de Hamweg in tot vóór de tunnel onder het spoor.

Deze tunnel is een beschermd Rijksmonument.

De Amstelbach en de Bückenhof

Deze voormalige graanmolen Bückenhof „am Amstelbach“ wordt al in 1336 genoemd. De hogerop gelegen hoeves aan de rechterkant „Unten- Mittel- und Oberfrohnrath“ zijn zelfs ouder. Tijdens opgravingen in 1862 zijn er urnscherven uit Romeinse graven gevonden, die wijzen op de eeuwenoude historie van dit gebied. De romeinen hadden in die tijd het slimme en goede gebruik om boven op of dicht bij een schoonwaterbron, hun villa (boerderij met woonhuis) te bouwen. Zo waren ze verzekerd van immer en altijd schoon water, zonder enige verontreinigingen. Ze hadden in deze 3 beekdalen wellicht ruim keuze. Na de grensoverschrijding heet „de Amstelbach“ pas Anselderbeek. De beek kent vele naamsverbasteringen, zoals Ansel, Anstel, Anselderbeek en Anstelerbeek. De meeste verwijzingen gaan naar „de Anstel“, waarbij gedacht wordt aan Kasteel Erenstein, woonplaats van „de Heren van Anstel“ of het klooster „Heren Anstel“ dat nu bekend staat als het St. Elisabeth-stift.

(Bron en meer info over het gebied: op www.eifelnatur.de)

- We lopen rechts de helling op naar de brug over de Buitenring. Steken deze over en gaan omlaag en vervolgen het Wauwelpad.
- Dit volgen we tot het eind en zijn dan weer op het beginpunt van deze wandeling bij de school „De Spoorzoeker“.

Deze wandelroute is samengesteld door de werkgroep Ontwikkeling Toerisme en Recreatie van het Bewonersplatform Kerkrade-West, in samenwerking met Gemeente Kerkrade. Eventuele aanvullingen en/of opmerkingen graag mailen naar: bewonersplatform@kerkrade-west.nl

De Hubertuskapel

De legende van de Heilige Hubertus, patroonheilige van de jacht, gaat terug tot in het jaar 683 n. Chr. Op Goede Vrijdag van dat jaar, is de zoon van de hertog van Aquitanië op jacht. Het is nogal oneerbiedig om dat op Goede Vrijdag te doen. Toen Hubertus een groot hert wilde schieten met zijn pijl en boog, verscheen er een lichtend kruis tussen het gewei en een stem beval Hubertus naar Maastricht te gaan in de leer van de Heilige Lambertus. Hubertus verkondigde in het Zuiden van Nederland en België het geloof. Omdat hij ooit een man van hondsdoelheid genas, wordt Hubertus hiervoor aangeropen. In 727 overleed hij en in 825 werd zijn stoffelijk overschot overgebracht van Luik naar de abdij van Andage, tegenwoordig Saint-Hubert in de provincie Luxemburg te België. Hubertus wordt tot op de dag van vandaag op vele plaatsen, waaronder hier in het "Heydener Ländchen" geëerd.

Het Wauwelpad

Het pad is vernoemd naar de dialectvereniging "d'r Wauwel" hetgeen zo ongeveer "mond of babbelen en kletspraatje" betekent. De vereniging werd in 1980 opgericht met als doel "Os moddersjproach in iere haode" (onze moedertaal in ere houden) en heeft in 2011 haar 30ste carnavalskrant uitgebracht.

Flora

Het Zuid-Limburgs landschap kent op vele plaatsen de vruchtbare en bijzondere kalkhoudende lössgronden. Zowel het klimaat als de waterhuishouding is op het plateau anders dan in de beekdalen.

Dit brengt een prachtige differentiatie met zich mee. Zelfs op de "mijnbergen" ontwikkelt zich een specifieke natuur. Onderweg tijdens deze wandeling kunt U zeker 125 verschillende plantensoorten tegenkomen.

Bijzondere soorten zijn: De Boswederik (*Lysimachia nemorum*); de Watermuur (*Myosoton aquaticum*); de Gevlekte Aronskelk (*Arum maculatum*); de gewone Salomonszegel (*Polygonatum multiflorum*); het Groot Springzaad (*Impatiens noli-tangere*); Beemd-kroon (*Knautia arvensis*); Witte Waterkers (*Nasturtium officinale*); Bermooievaarsbek (*Geranium pyrenaicum*); Witte Winterpostelein (*Claytonia perfoliata*); de blaartrekkende boterbloem (*Ranunculus sceleratus*); de reuzenberenklauw (*Heraclium mantegazzianum*); en wellicht voor menigeen vele andere soorten.

Fauna

Grote verschillen in het landschap, duiden ook op een verscheidenheid aan dieren. Op de weilanden en akkers vinden we het konijn (*Oryctolagus cuniculus*), de haas (*Lepus europaeus*) en de veldmuis (*Microtus arvalis*). Deze worden gejaagd door de vos (*Vulpes vulpes*), de wezel (*Mustela nivalis*) of door roofvogels zoals de buizerd (*Buteo buteo*), havik (*Accipiter gentilis*), de torenvalk (*Falco tinnunculus*), de minder voorkomende rode wouw (*Milvus milvus*) en de nog veel zeldzamere blauwe kiekendief (*Circus cyaneus*). Langs de Anselderbeek wordt soms "de blauwe flits", het ijsvogeltje (*Alcedo atthis*) of de grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*) waargenomen. In het Hambos treffen we de bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), de eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) en gevleugeld de grote bonte specht (*Dendrocopos major*), de prachtig gekleurde vlaamse gaai (*Garrulus glandarius*), de boomklever (*Sitta europaea*), de boomkruiper (*Certhia brachydactyla*), de grauwe vliegenvanger (*Muscicapa striata*) en het winterkoninkje (*Troglodytes troglodytes*). En wie een avondwandeling aandurft, hoort of ziet misschien de bosuil (*Strix aluco*) of de das (*Meles meles*).

SCAN ME

www.kerkrade-west.nl

Bewonersplatform Kerkrade-West